
Документ за разглеждане в заседание

A8-0048/2016

8.4.2016

ДОКЛАД

относно равенството между половете и предоставянето на възможности
за заемане на ръководни длъжности на жените в ерата на цифровите
технологии
(2015/2007(INI))

Комисия по правата на жените и равенството между половете

Докладчик: Тери Райнтке

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ	3
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ.....	24
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ ...	31
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....	32

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно равенството между половете и предоставянето на възможности за заемане на ръководни длъжности на жените в ерата на цифровите технологии (2015/2007(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 2 и член 3, параграф 3, втора алинея от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид член 23 от Хартата на основните права на Европейския съюз,
- като взе предвид декларацията и платформата за действие от Пекин, приети на Четвъртата световна конференция по въпросите на жените през 1995 г., и по-конкретно проблематиката, свързана с „Жените и медиите“,
- като взе предвид заключителния документ от 23-ата специална сесия на Общото събрание през 2000 г., в който информационните и комуникационните технологии (ИКТ) се отчитат като постижения, които предлагат нови възможности за овластяване на жените, но също и като потенциални рискове,
- като взе предвид декларацията относно принципите и плана за действие от Женева, приети по време на първата фаза на Световната среща на високо равнище по въпросите на информационното общество (WSIS), която се проведе в Женева през 2003 г.,
- като взе предвид ангажиментите и програмата за информационното общество от Тунис, в която подробно са описани финансовите и международните механизми за прилагане на програмите на WSIS, които бяха приети по време на втората фаза на WSIS в Тунис от 16 до 18 ноември 2005 г.,
- като взе предвид позоваванията на правата на жените и равенството между половете в изявлението относно прилагането на резултатите от Световната среща на високо равнище по въпросите на информационното общество и свързаната с тях визия WSIS+10 за Световната среща на високо равнище по въпросите на информационното общество за периода след 2015 г.,
- като взе предвид резултатите от Форума на Световната среща на високо равнище по въпросите на информационното общество, състоял се между 25 и 29 май 2015 г. в Женева, относно „Съвместно създаване на иновации: ИКТ за устойчиво развитие“, в който взе участие делегация на комисията по правата на жените и равенството между половете,
- като взе предвид насоките за действие на Световната среща на високо равнище по въпросите на информационното общество от 2014 г., които бяха съчетани с целите за устойчиво развитие (ЦУР), за да се повиши полезното взаимодействие между тези глобални стратегии, включително мярката с цел овластяване и

насърчаване на социалното, икономическото и политическото приобщаване до 2030 г. на всички хора независимо от тяхната възраст, увреждане, генетични характеристики, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, раса, социален или етнически произход, религия или убеждения, икономическо или друго положение,

- като взе предвид Стратегията на Комисията за равенство между жените и мъжете 2010 – 2015 г. (SEC(2010)1079/2), която включва поредица от действия, свързани с жените и интернет, по-специално по отношение на ИКТ, както и междинния преглед на стратегията,
- като взе предвид своята резолюция от 9 юни 2015 г. относно стратегията на ЕС за равенство между жените и мъжете за периода след 2015 г.¹,
- като взе предвид своята резолюция от 9 септември 2015 г. относно еманципирането на момичетата в ЕС посредством образованието²,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 3 март 2010 г., озаглавено „Европа 2020: Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ (COM(2010)2020),
- като взе предвид заключенията на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси от юни 2014 г. относно „Жените и икономиката: икономическа независимост от гледна точка на работата на непълнен работен ден и самостоятелната заетост“, в които се посочва, че „Стратегията „Европа 2020“ определя редица приоритетни области за растеж, в т.ч. в сферата на бялата икономика и на науката и технологиите. За да се разгърне изцяло потенциалът за растеж на Европа в тези области, е важно да се преодолеят стереотипите по полов признак и да се води борба срещу образователната и професионалната сегрегация“,
- като взе предвид своята резолюция от 8 октомври 2015 г. относно прилагането на Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите³,
- като взе предвид своята резолюция от 24 май 2012 г. с препоръки към Комисията относно прилагането на принципа за равно заплащане на мъжете и жените за равен труд или за труд с равна стойност⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 12 март 2013 г. относно премахване на стереотипите, свързани с пола, в ЕС⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 12 септември 2013 г. относно Програмата в

---

¹ Приети текстове, P8_TA(2015)0218.

² Приети текстове, P8_TA(2015)0312.

³ Приети текстове, P8_TA(2015)0351.

⁴ ОВ С 264 Е, 13.9.2013 г., стр. 75.

⁵ Приети текстове, P7_TA(2013)0074.

областта на цифровите технологии за растеж, мобилност и заетост¹, и по-специално Широката коалиция за умения и работни места в областта на цифровите технологии,

- като взе предвид действие 60 от Програмата в областта на цифровите технологии относно насърчаването на жените да се насочат към свързани с ИКТ професионални кариери и увеличаването на дела на жените в сектора на ИКТ,
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“ (COM(2015)0192),
- като взе предвид стълб II от Стратегията на Комисията за цифров единен пазар, която има за цел да създаде подходящи условия и еднакви условия на конкуренция и благоприятна среда за разработване на цифрови мрежи и иновативни услуги, както и стълб III, който е в подкрепа на едно приобщаващо цифрово общество, в което гражданите да притежават подходящите умения, за да се възползват от възможностите, предоставени от интернет, и за да увеличат своите шансове за намиране на работа,
- като взе предвид проучването на Тематичен отдел В (латинско С) на Европейския парламент, озаглавено „Проучване относно овластяването на жените в интернет“, публикувано през 2015 г.,
- като взе предвид член 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно насърчаване на равенството между мъжете и жените и на недискриминацията²,
- като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул),
- като взе предвид декларацията и платформата за действие от Пекин и по-конкретно нейните цели във връзка с „Жените и медиите“, в които се призовава за увеличаване на участието на жените и на техния достъп до изразяването на мнение и вземането на решения във и чрез медиите и до новите комуникационни технологии, както и за насърчаване на балансираното и нестереотипно представяне на жените в медиите,
- като взе предвид „Европейски кодекс за най-добри практики за жените в сектора на ИКТ“ на Комисията от 2013 г.,
- като взе предвид своя задълбочен анализ от 2012 г., озаглавен „Жените в сектора на ИКТ“,
- като взе предвид своя задълбочен анализ от 2015 г., озаглавен „Овластяване на жените в интернет“,
- като взе предвид доклада на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), озаглавен „Насилието над жени: проучване в рамките на ЕС. Основни

¹ Приети текстове, P7_TA(2013)0377.

² ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320.

резултати“, публикуван през март 2014 г.,

- като взе предвид Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 година относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него¹ и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета,
  - като взе предвид съобщението на Комисията относно стратегията на ЕС за премахване на трафика на хора за периода 2012 – 2016 г. и междинния доклад за нейното изпълнение,
  - като взе предвид цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката престъпност, който започна през 2014 г., както и приоритетната област на борбата с трафика на хора,
  - като взе предвид член 52 от своя правилник
  - като взе предвид доклада на комисията по правата на жените и равенството между половете, както и становището на комисията по заетост и социални въпроси (А8-0048/2016),
- А. като има предвид, че цифровизацията преобрази и промени коренно начина, по който хората получават и предоставят информация, общуват, контактуват, учат и работят, като създава нови възможности за участие в обществени и политически дискусии, в образованието и на пазара на труда, разкрива нови перспективи за самостоятелен начин на живот и предполага огромен икономически потенциал за Европейския съюз и извън него; като има предвид, че цифровизацията оказва въздействие не само върху пазарите, но и върху обществото като цяло;
- Б. като има предвид, че информационното общество, движено от информационните и комуникационните технологии (ИКТ), носи със себе си огромни възможности за генериране на богатство и знание и за тяхното разпределение/разпространение, както се вижда например от сектора на безплатния софтуер с отворен код, който промени начина, по който софтуерът се произвежда, разпространява, поддържа и използва, което дава възможност за по-пълноценно приобщаване към цифровия свят; като има предвид, че в допълнение цифровизацията дава възможност за по-гъвкаво и разнообразно използване на времето и пространството и за напредък към по-приобщаващи и справедливи обществени модели; като има предвид, че същевременно цифровизацията на трудовия пазар може да създаде нови измерения на изключване, например риск от икономически, социални, културни и основани на пола форми на сегрегация;
- В. като има предвид, че в Европа само девет на сто от разработчиците са жени и че само 19% от мениджърите в областта на информационните технологии и комуникациите са жени (в сравнение с 45% в останалите сектори на услугите), както и че жените съставляват едва 19% от предприемачите (в сравнение с 54% в

---

¹ ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1.

други сектори на услугите)¹;

- Г. като има предвид, че тези промени предлагат голям потенциал за овластяване на жените, като се дава достъп до информация и знания, надхвърлящи границите на конвенционалните средства и предоставящи платформа за изразяване на мнение, което може да вдъхнови други хора да предприемат действия, като по този начин се създават нови възможности за взаимодействие и провеждане на кампании с цел защита на правата и свободата на жените, момичетата и лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица (ЛГБТИ), но също и на лицата със специфични потребности, като например хората с увреждания; като има предвид, че активното участие на жените в информационното общество е не само въпрос на справедливост и равенство, но и ще допринесе за подобряване на социалните и икономически условия в обществото и за конкурентоспособността на ЕС;
- Д. като има предвид, че съществува значителна неравнопоставеност между половете по отношение на достъпа до професионални и образователни възможности във връзка с информационните и комуникационните технологии и компютърните умения; като има предвид, че цифровизацията оказва силно въздействие върху ползването и разпространението на медиите, по-осезаемо при по-младите ползватели, като разкрива нови пътища за ползване на медиите и дава възможност за не толкова йерархично структурирана медийна среда; като има предвид, че цифровизацията може да улесни, но също така и да породи нови предизвикателства пред овластяването на жените чрез разпространението на отрицателно, унижително и стереотипно изобразяване на жените;
- Е. като има предвид, че цифровите канали за комуникация и социалните мрежи са от особено значение за родителите, ползващи родителски отпуск, както и за хората, работещи от вкъщи;
- Ж. като има предвид, че цифровизацията оказва огромно въздействие върху пазара на труда, като променя веригите на стойността и създава нови възможности за работа и по-гъвкави модели на трудова дейност; като има предвид, че възможностите за гъвкава организация на работното време и за работа от разстояние, създадени вследствие на цифровизацията, могат да представляват важен инструмент за гарантиране на по-добро равновесие между професионалния и личния живот както за жените, така и за мъжете; като има предвид, че гъвкавата организация на работното време може да играе положителна роля за приноса към приобщаването на пазара на труда на групите жени в неравностойно положение; като има предвид обаче, че съществуват възможни отрицателни последици, които могат да засегнат по-специално жените, като например ограничаване на правата на работниците и ограничения по отношение на работното време, както и на професионалните и непрофесионалните отговорности, което увеличава разпространението на ниско платените и по-несигурните видове заетост;
- З. като има предвид, че подобряването на цифровите умения и на грамотността в областта на ИТ представлява уникална възможност за увеличаване на приобщаването на жените и момичетата на пазара на труда, но също така и на

---

¹ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/women-active-ict-sector>

- лицата със специални потребности, като например лицата с увреждания; като има предвид, че увеличаването на броя на жените в сектора на ИКТ, който е един от секторите с най-високо заплащане, може да спомогне за тяхното финансово овластяване и тяхната независимост, което ще доведе до намаляване на общата разлика в заплащането на мъжете и жените;
- И. като има предвид, че в рамките на цифровия пазар на труда отговорността все повече се измества от дружеството към физическото лице, което променя условията за членство в схеми за социална сигурност на самостоятелно заетите лица и лицата на свободна практика; като има предвид, че политическите решения очевидно обуславят резултатите от тези промени;
- Й. като има предвид, че в случай на множество самостоятелни договори с различни дружества и институции е по-трудно да се проследи прилагането на принципа на равно заплащане за равен труд на едно и също работно място, който е изключително важен за функционирането на едно наистина равноправно общество;
- К. като има предвид, че навлизането на повече жени в сектора на ИКТ би дало тласък на пазара, на който се предвижда недостиг на работна сила и в рамките на който равното участие на жените би довело до ежегодни приходи от около 9 милиарда евро към БВП на ЕС; като има предвид, че жените продължават да бъдат прекалено слабо представени в образователните степени в сферата на ИКТ, където те са едва около 20% от завършващите висше образование в тази област, като само 3% от всички завършили висше образование жени притежават диплома в областта на ИКТ; като има предвид, че жените са изправени пред редица трудности при навлизането и оставането в сектора на ИКТ; като има предвид, че работната среда, в която преобладават мъжете, като само 30% от работната сила са жени, допринася за тенденцията много жени да напускат сектора на ИКТ в рамките на няколко години след завършване на своето висше образование;
- Л. припомня, че в проучването „Жените, работещи в сектора на ИКТ“ („Women active in the ICT sector“) се прогнозира, че към 2020 г. в Европа ще има 900 000 незаети работни места в сектора на ИКТ; като има предвид, че секторът на ИКТ се разраства бързо, като създава около 120 000 нови работни места всяка година;
- М. като има предвид, че секторът на ИКТ се характеризира с особено силно вертикално и хоризонтално разделение, както и с различие между образователната квалификация на жените и заеманите от тях длъжности в сектора; като има предвид, че под 20% от предприемачите в сектора на ИКТ са жени; като има предвид, че по-голямата част (54%) от жените, които работят в областта на ИКТ, заемат по-ниско платени и изискващи умения с по-ниска квалификация длъжности, а едва малка част от тях (8%) заемат длъжности като висококвалифицирани софтуерни инженери; като има предвид, че жените са недостатъчно представени и на ръководните длъжности в този сектор, като едва 19,2% от наетите лица в сектора на ИКТ са ръководени от жени спрямо 45,2% от наетите лица в други сектори;
- Н. като има предвид, че жените на възраст 55 години или над 55 години са особено

изложени на риск от безработица и неактивност на пазара на труда, като средното равнище на заетост в ЕС за жените на възраст 55 – 64 години е едва 42% в сравнение с 58% за мъжете; като има предвид, че ниското равнище на грамотността в областта на ИТ и на електронните умения допълнително увеличава този риск; като има предвид, че усъвършенстването и инвестирането в цифровите умения на жените на възраст 55 години или над 55 години ще увеличи техните възможности за заетост и ще предложи известна степен на защита срещу изключването им от пазара на труда;

- О. като има предвид, че въздействието на сексизма и свързаните с пола стереотипи възпрепятстват равенството между жените и мъжете и утежняват икономическото развитие и конкурентоспособността на ЕС, като допълнително задълбочават вече съществуващата значителна неравнопоставеност между половете в сферата на ИКТ, медиите и свързаните с тях сектори; като има предвид, че съществуващите стереотипи, свързани с пола, затрудняват развитието на способностите на жените като ползватели, новатори и създатели; като има предвид, че са необходими ясна политическа воля и конкретни действия, както и участие на гражданското общество, за да се промени това положение;
- П. като има предвид, че образованието и обучението са от ключово значение за овластяването на жените в ерата на цифровите технологии и следователно за едно бъдещо жизнеспособно общество; като има предвид, че 60% от учениците в ЕС не използват цифрово оборудване в своите класни стаи; като има предвид, че е намалял и без друго ниският дял на жените, завършващи висше образование в областта на ИКТ; като има предвид, че жените са много слабо представени в дисциплините в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ), както и че около половината от жените, които са завършили такова висше образование, не се насочват към работа в областта на НТИМ; като има предвид, че жените до голяма степен остават слабо представени в инициативи като Европейската седмица на програмирането, ИКТ за по-добро образование, Клуба на лидерите и Широката коалиция за работни места в сферата на цифровите технологии, които имат за цел допълнително насърчаване на електронното образование и електронните умения;
- Р. като има предвид, че насърчаването на цифровите технологии и ИКТ играе важна роля в политиката на ЕС за сътрудничество за развитие в съответствие с целите за устойчиво развитие, по-специално що се отнася до социалното и икономическо овластяване на жените и момичетата и извеждането им от бедност;
- С. като има предвид, че цифровизацията спомага за насърчаването на пряката демокрация чрез интернет, като по този начин се създават условията за по-активно участие на жените в политиката и се подобрява достъпът им до информация;
- Т. като има предвид, че благодарение на комбинацията между цифровизация и пряка демокрация жените имат повече възможности да се ангажират пряко, извън рамките на традиционните схеми на политиката, с цялостно и широко участие;
- У. като има предвид, че като всяка друга технология ИКТ могат да бъдат използвани или манипулирани с цел застрашаване на жените, на техните права и свободи и в

крайна сметка на тяхното овластяване, като например в случаите на кибертормоз, преследване в кибернетичното пространство, трафик на хора, изказвания, проповядващи омраза, подбуждане към омраза, дискриминация и нарушаване на основните права; като има предвид, че анонимността в интернет допринася за разпространението на тези форми на насилие срещу жените; като има предвид, че тези нови предизвикателства и рискове трябва да бъдат идентифицирани и разгледани по подходящ начин от страна на лицата, вземащи политически решения, както и от предприятията, дружествата и организациите на гражданското общество, като същевременно се предостави възможност за обмен на информация по интернет;

- Ф. като има предвид, че новите информационни и комуникационни технологии се използват за създаване на канали и платформи, които улесняват определени форми на сексуална експлоатация на жени, включително малолетни и непълнолетни лица; като има предвид, че цифровите платформи се използват също така за търговия с женското тяло; като има предвид, че съответните специалисти в областта на правоприлагането трябва да признаят преобразяващото въздействие, което цифровизацията оказва върху тези престъпления; като има предвид, че освен това е необходимо да се повиши осведомеността на съответните лица, работещи в сферата на образованието, относно тези нови форми на цифрови заплахи, както и да се предостави финансиране от ЕС и държавите членки за насърчаване на образованието в областта на безопасното и почтително използване на интернет и на рисковете от онлайн насилие въз основа на пола както за момчетата, така и за момичетата, и да се включат мъжете и момчетата в борбата с насилието над жените и момичетата;
- Х. като има предвид, че цифровите средства за комуникация са допринесли за широкото разпространение на словото на омразата и заплахите срещу жени, като 18% от жените в Европа още от юношеска възраст са ставали жертва на някаква форма на тормоз вследствие на запознанства по интернет, а жертвите на онлайн насилие в Европа наброяват девет милиона; като има предвид, че броят на заплахите, включително смъртните заплахи, към жените се е увеличил; като има предвид, че социалната информираност за цифровите форми на насилие както сред широката общественост, така и сред съответните специалисти, като например служителите от правоприлагащите органи и учителите, продължава да е недостатъчна, за да се гарантира адекватна превенция, наблюдение и помощ за жертвите; като има предвид, че различните форми на онлайн насилие все още не са изцяло отразени в наказателното право, нито в някои методи и процедури за наказателно преследване във всички държави членки; като има предвид, че е налице липса на отзивчивост от страна на съдебната система; като има предвид, че извършващите насилие и проповядващите омраза много рядко се докладват, разследват, преследват по съдебен път и осъждат; като има предвид, че на равнище ЕС е необходимо да се отчете потенциално трансграничният характер на малтретирането и насилието в интернет;
- Ц. като има предвид, че принципът на равенство между половете и съобразеното с този принцип бюджетиране могат да бъдат използвани като инструменти за подпомагане на равенството между половете; като има предвид, че основаните на пола аспекти следва да бъдат взети под внимание на всички етапи от работата на

Комисията в областта на цифровизацията в Европа, за да се гарантира, че жените не просто ще бъдат включени, но и ще са в челните редици на развитието на цифровия свят;

- Ч. като има предвид, че слабото участие на жените и момичетата в образованието в областта на ИКТ, а по-късно и в заетостта, е резултат от сложното взаимодействие на стереотипите, свързани с пола, което започва в ранните етапи на живота и образованието и продължава в рамките на професионалното развитие; като има предвид, че факторите, ограничаващи участието на жените и момичетата в образованието и заетостта в областта на ИКТ, включват: прилагане на стереотипи през целия живот, разделение на „типично женски и типично мъжки“ дейности, хобита и играчки, което започва от най-ранните етапи на образованието, относителна липса на женски модели за подражание в сектора на ИКТ и недостатъчно осезаемо присъствие на жените в този сектор, особено сред ръководните длъжности;

Общи препоръки

1. настоятелно призовава Комисията и Съвета да се възползват изцяло от потенциала на информационното общество, ИКТ и интернет за насърчаване на овластяването на жените, техните права и свободи и равенството между половете независимо от фактори като възраст, наличие на увреждане, генетични характеристики, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, раса, социален или етнически произход, религия или убеждения или икономическо положение;
2. подчертава, че достъпът до интернет е основна нова услуга, необходима на всички: мъже, жени, момчета и момичета; посочва, че понастоящем интернет е ключов инструмент в ежедневието на хората в тяхната семейна и работна среда и в рамките на учението и обучението, както и за управлението в рамките на дружествата, държавните органи, институциите и организациите и за функционирането на социалните мрежи и насърчаването на равните възможности;
3. призовава Комисията да използва и да насочи по-добре Програмата в областта на цифровите технологии и Стратегията за цифров единен пазар с цел преодоляване на голямата неравнопоставеност между половете в сектора на ИКТ и насърчаване на цялостната интеграция на жените в този сектор, по-специално по отношение на техническите и телекомуникационните професии, да насърчава образованието и обучението на жените и момичетата в областта на ИКТ и други дисциплини в областта на НТИМ, да повишава осезаемото присъствие на жените в цифровия свят, да благоприятства за равенството между половете и участието на жените чрез по-добър достъп до финансиране, да извършва систематични оценки на въздействието върху половете и да прилага бюджетиране, съобразено с принципа на равенство между половете, в рамките на своята работа по Програмата в областта на цифровите технологии и Стратегията за цифров единен пазар, за да може да бъде надлежно включен основният европейски принцип на равенство между жените и мъжете, и да оказва подкрепа на организациите на гражданското общество и жените с цел приобщаващият интернет да се превърне в реалност;
4. призовава институциите на ЕС и държавите членки да включат свързаните с пола аспекти във всички цифрови инициативи и да признаят, че цифровите технологии

дават тласък на нова, по-силна вълна на информираност по въпросите, свързани с равенството между половете; изтъква пред Комисията ефективността на интернет за такива способности, като например кампании, форуми и извеждане на преден план на женски модели за подражание, които спомагат за ускоряване на равенството между половете; съответно отправя искане към Комисията да обсъди възможността да постави жените на челно място в своята Програма в областта на цифровите технологии, така че новата цифрова ера да може да бъде движеща сила за подпомагане на равенството между половете;

5. настоятелно призовава Комисията да включи в предстоящата Стратегия за равенство между жените и мъжете 2016 – 2020 г. конкретни действия в подкрепа на интеграцията и участието на жените в информационното общество, както и силно да насърчи мрежите на жените онлайн, тъй като те са израз на подхода за самоорганизиране и овластяване на жените „отдолу нагоре“ и следва да получат цялата необходима подкрепа, за да могат да се превърнат в дългосрочни действия;
6. отбелязва съобщението на Комисията, озаглавено „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“, но изразява съжаление поради по-тясната му насоченост, тъй като то подценява значителния потенциал на цифровизацията по отношение на приобщаващото равнопоставено общество и обществото на широкото участие и не признава в достатъчна степен възможностите, които целенасочената подкрепа и финансирането на инфраструктурата могат да предоставят за овластяването на жените;
7. призовава да се наблегне повече върху безплатния софтуер с отворен код в сектора на ИКТ и цифровия пазар; счита безплатния софтуер с отворен код за изключително важен инструмент за насърчаването на равенството между половете и демократизацията на цифровия пазар и сектора на ИКТ; подчертава необходимостта от осведоменост по въпросите на равенството между половете, както и в сектора на софтуера с отворен код;
8. призовава ЕС и държавите членки да разработват, подкрепят и прилагат действията, насърчавани от ООН и нейните органи, по-специално в рамките на декларацията и платформата за действие от Пекин и на Световните срещи на високо равнище по въпросите на информационното общество, с цел да се полагат усилия за овластяването на жените в ерата на цифровите технологии на европейско и световно равнище; призовава държавите членки да предоставят и споделят добри практики помежду си с цел насърчаване на равнопоставеното участие на жените в развитието на цифровия свят в цяла Европа;
9. призовава държавите членки с оглед на постигането на равенство между половете в информационното общество и сектора на ИКТ да изготвят многогодишни планове за действие с цел: увеличаване на достъпа на жените до информационното общество, подобряване и увеличаване на използването на ИКТ от жените, предоставяне на по-значима роля на жените в сектора на ИКТ, насърчаване на познанията на жените по ИКТ чрез образование и обучение, насърчаване на заетостта и предприемаческия дух сред жените чрез редовното използване на интернет и цифрови услуги, разработване на онлайн съдържание, което да насърчава равенството между половете, насърчаване на постоянния

обмен и постоянното разпространение и споделяне на ценностите, свързани с равенството, насърчаване на достъпа до и използването на ИКТ като инструменти срещу дискриминацията, основана на пола, в области като насилието въз основа на пола, насърчаване на международното сътрудничество, установяване на равновесие между професионалния и личния живот, както и разработване, прилагане, разпространение и оценка на политики и планове относно равенството между половете;

Участие

10. призовава Комисията и държавите членки да използват по-добре значителния потенциал на цифровизацията на всички равнища на политическо участие и включването на жените в процесите на вземане на решения, например посредством електронното гласуване; подчертава големите възможности, които цифровизацията и инициативите за електронно управление разкриват по отношение на достъпа до информация, процесите на вземане на решения, прозрачността и по-голямата отчетност; изтъква освен това, че ИКТ могат значително да увеличат възможността на жените да участват в анкети и дискусийни форуми, както и да подават анонимно оплаквания и жалби;
11. призовава Комисията и държавите членки да насърчават цифровизацията в политиката, за да насърчават пряката демокрация, което да позволи по-активното участие на гражданите, като се преодолеят старите модели и препятствията, които създават трудности за жените и слабо представените групи в утвърждаването им в контекста на изборите и институциите; освен това призовава Комисията и държавите членки да обмислят и разработят допълнителни онлайн методи за гласуване за изборните консултации, като по този начин се премахнат пречките, които често засягат преди всичко жените;
12. призовава Комисията да се възползва в пълна степен от програмата „Европа за гражданите“, за да се насочат усилията по-конкретно към организациите на гражданското общество и жените, осъществяващи дейност, свързана с цифровизацията и ИКТ, с цел да се подобрят условията за гражданско и демократично участие на жените и да се отдели специално внимание на целите, свързани с въпросите на социалния пол, в предстоящите оценки на изпълнението;
13. изтъква значението, което новите медии могат да имат за засилване на участието на жените в демократичните процеси; призовава Комисията и държавите членки да насърчават пълноценното участие на жените в медиите, включително в управлението, както и в регулаторните и контролните органи, с цел полагане на усилия за изграждане на медийна среда с по-голяма степен на равенство между половете и борба със свързаните с пола стереотипи и погрешното представяне на жените; освен това настоятелно призовава Комисията да насърчи създаването на мрежи между организациите на гражданското общество и професионалните медийни организации с цел да се осигури възможност на жените да бъдат активни участници и да се признае конкретната необходимост от жени в медиите;
14. подчертава ключовата роля на международното гражданско общество за управлението на интернет чрез такива форуми като глобалния интернет форум; призовава Комисията и държавите членки да работят с организациите на

гражданското общество в областта на цифровите технологии и да ги подкрепят на местно и международно равнище, както и да подпомагат участието и представителството на жените и момичетата във всички тези форуми и мрежи;

15. счита, че безплатният достъп до широколентов интернет за всички, поне на обществените места, ще подобри възможностите за жените да използват цифровите технологии и ще повиши шансовете им за достъп до пазара на труда, което също ще допринесе за по-голямо социално приобщаване и положително развитие в екологично, социално и икономическо отношение; призовава Комисията да признае колко е важно нейната Програма в областта на цифровите технологии да обхваща и селските райони, така че нито един гражданин, и по-конкретно нито една жена, да не бъде изключен(а) и изолиран(а) и цифровите възможности да са достъпни за всички;

Пазар на труда

16. призовава Комисията, държавите членки и социалните партньори да насърчават равенството между половете в дружествата в областта на ИКТ и други съответни сектори, представителните органи и институциите за обучение, включително по отношение на ръководни длъжности, да наблюдават отблизо и да следят постигнатия напредък, както и да обменят най-добри практики в тази сфера;
17. призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки във връзка с крайно недостатъчното представителство на жените в сектора на ИКТ, по-специално сред лицата на по-високи длъжности и в управителните съвети; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да признаят, че Директивата относно равно представителство на жените в управителните съвети предоставя реална възможност за промяна на културата в рамките на самите дружества, което ще има ефект на всички йерархични нива, и поради това настоятелно призовава за деблокиране на директивата в Съвета; спешно напомня за отговорността на Комисията да предприеме действия, които биха могли да спомогнат за преодоляване на патовата ситуация в Съвета във връзка със законодателството на ЕС в областта на прозрачността и увеличаването на баланса при назначаването на ръководни длъжности;
18. призовава държавите членки да предприемат мерки във връзка с неравнопоставеността между половете в сектора на ИКТ, като изтъкват икономически аргументи в полза на многообразието и създават повече и по-силни стимули както за дружествата, така и за жените, като например модели за подражание и планове за професионално развитие, за да засилят осезаемото присъствие на жените;
19. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да защитават основните права на работниците и социалната закрила на служителите, както и да се води борба с несигурните условия на труд; настоятелно призовава Комисията да предложи, а държавите членки – допълнително да разработят – нови механизми за защита, адаптирани към моделите на трудова дейност и професионално развитие, развити под въздействие на цифровизацията, като се обърне особено внимание на положението на жените; подчертава значението на колективното трудово договаряне на всички равнища, по-специално в сфери, които са силно засегнати

от цифровизацията, за да се гарантира спазването на принципа на равно заплащане за еднакъв труд и да се гарантира качеството и сигурността на работното пространство в епохата на цифровизация; посочва, че трябва да се създадат необходимите общи рамкови условия, за да се гарантира защитата на личните данни на служителите;

20. насърчава Комисията и държавите членки да признаят пълния потенциал на гъвкавостта, предлагана от цифровизацията, в областта на равновесието между професионалния и личния живот, като подчертава в същото време, че цифровизацията на пазара на труда изисква адаптирането както на политиките относно пазара на труда, така и на свързаните с тях системи за социална сигурност; призовава Комисията и държавите членки във връзка с пътната карта на Комисията, озаглавена „Ново начало за справяне с предизвикателствата на равновесието между професионалния и личния живот, пред които са изправени работещите семейства“, да идентифицират възможностите и предизвикателствата на цифровизацията по отношение на условията на труд и необходимостта от адаптиране на работното място, развиването на умения и възможностите за учене през целия живот, по-специално за работниците и служителите, полагащи грижи за други лица; призовава държавите членки и Комисията също така да инвестират целенасочено в практики за цифрова заетост с цел подобряване на равновесието между професионалния и личния живот за всички;
21. призовава Комисията и държавите членки да подкрепят ученето през целия живот, както и обученията и схемите, които спомагат за подготовката за по-добро приспособяване или за потенциална промяна в хода на професионалното развитие в съответствие с нарастващото търсене на електронни умения в много различни сектори, като се обърне по-специално внимание на жените на възраст от 55 г. нататък, с цел те да бъдат защитени от изключване от пазара на труда;
22. призовава – с оглед на всички мерки, които се предприемат в тази област – административната тежест за предприятията да се сведе до минимум; обръща внимание, че прекомерната бюрокрация може да застраши възприемането и да доведе до загуба или преместване на работни места; приветства приложимите, основаващи се на консенсус компромиси между социалните партньори в държавите членки със силни традиции за съвместно вземане на решения; разглежда съвместното вземане на решения като модел на най-добра практика за европейските икономики;
23. отбелязва, че разликата в заплащането на жените и мъжете продължава да бъде един от основните въпроси във връзка с неравнопоставеността между половете в сектора на ИКТ и поради това призовава държавите членки най-накрая да започнат активно да изпълняват препоръките на Комисията относно укрепването на принципа на равно заплащане на мъжете и жените посредством прозрачност и непрекъснати утвърдителни действия, за предпочитане чрез законодателни средства, и да въведат мерки относно прозрачността на заплащането и неутрални по отношение на половете системи за професионално оценяване; призовава Комисията да предприеме мерки относно равното заплащане в рамките на инициативата от работната си програма за 2016 г. „Ново начало за работещите родители“, тъй като разликата в заплащането се увеличава още повече, когато

хората станат родители;

24. посочва, че разликите в заплащането при жените и мъжете водят до още по-високи разлики в пенсиите; подчертава, че трябва да се гарантира принципът на еднакво заплащане за еднакъв труд на едно и също работно място с цел гарантиране на справедливи заплати, както посочи председателят на Комисията Жан-Клод Юнкер;
25. насърчава държавите членки да организират своите данъчни и социални системи по такъв начин, че да не създават пречки за втория работещ член на домакинството да работи или да работи повече, тъй като е налице тенденция жените да са вторият работещ член на домакинството, а работните места в сектора на ИКТ са много силно представени в тази област;
26. посочва, че в сектора на ИКТ все още съществуват разлики в заплащането и професионалното развитие на жените и мъжете в ущърб на жените; подчертава, че принципът на еднакво заплащане за еднакъв труд на едно и също работно място с цел гарантиране на справедливи заплати е поставен под въпрос, макар че той е един от основните стълбове на социалната справедливост на пазара на труда и поради това следва да бъде защитаван като основен приоритет; припомня, че не трябва да се допуска възникването на неравенства в цифровата икономика, що се отнася до еднаквото заплащане и равните възможности за професионално развитие; подчертава, че повишеното участие на жените на пазара на труда и свързаните с това инвестиции в политики за социално приобщаване ще спомогнат за намаляването на разликата в заплащането за мъже и за жени; подчертава значението на колективното договаряне също така и в рамките на цифровата пазарна икономика, за да се гарантира качеството и сигурността на работните места в ерата на цифровизацията;
27. приветства многобройните възможности и по-голямата гъвкавост, които цифровата ера предлага на наетите и на самостоятелно заетите лица, включително възможностите за постигане на по-добро равновесие между професионалния и личния живот, по-специално във връзка с положението на пазара на труда за родителите на малки деца и за лицата с увреждания; призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки във връзка с често срещаното в сектора на ИКТ положение с гъвкавата заетост и сигурността на работните места, но същевременно изтъква новите предизвикателства, свързани с тази тенденция, и призовава държавите членки да гарантират, че са налице подходящи разпоредби в областта на социалната сигурност; подкрепя „правото да излезеш от системата“ за работниците и служителите в периодите извън договореното работно време;
28. насочва вниманието към факта, че тенденцията към по-гъвкави трудови практики, стимулирана от цифровизацията, може да доведе и до несигурни форми на заетост; подчертава, че свързаните с работата проблеми с психичното здраве, като например изтощението, причинено от това да си постоянно на разположение, представляват сериозен риск; поради това се обявява за пълно спазване на предвиденото време за почивка на работниците и подчертава необходимостта да се спазват договореностите за работното време при трудовите договори с гъвкаво работно време, за да се запазят границите на работното време, определени от

трудовото законодателство в отделните държави членки;

Образование и обучение

29. подчертава значението на това да се гарантира интегрирането на принципа на равенство между половете в сектора на образованието чрез насърчаване на цифровата грамотност, както и участието на жените и момичетата в образованието и обучението в областта на ИКТ чрез интегриране на кодирането, новите медии и технологиите в образователните програми на всички равнища, в т.ч. в извънкласното, неформалното и самостоятелното образование, както и във всички видове образование и обучение, включително за преподавателския персонал, с цел намаляване и премахване на недостига на цифровите умения, както и насърчаване на момичетата и младите жени да се насочат към професионални кариери в областта на науката и ИКТ; подчертава в тази връзка значението на отворените образователни ресурси, които осигуряват по-добър достъп до образование за всички, и на обмена на най-добри практики за интегриране на принципа на равенство между половете в образованието в областта на ИКТ;
30. насърчава държавите членки да въведат съобразено с възрастта обучение по ИКТ в ранните етапи на училищното образование, като се постави специален акцент върху окуражаването на момичета да развият своя интерес и талант в областта на цифровите технологии, и настоятелно призовава Комисията и държавите членки да насърчават образованието на момичетата в областта на НТИМ от ранна възраст, като се има предвид, че момичетата се пренасочват от областта на науката, технологиите, инженерството и математиката към други области на по-ранен етап от своето образование поради свързани с пола стереотипи във връзка с тези дисциплини, липсата на модели на подражание и разделението на дейностите и играчките, което води до недостатъчното представителство на жените в тези дисциплини в университетите, като тази тенденция се наблюдава и на работното място; подчертава освен това, че както на свързаните с пола стереотипи, така и на обучението по цифровите технологии следва да се обърне внимание още в рамките на системата на началното образование, като се премине през всички етапи на образованието и се стигне до обученията за възрастни и за хората, които са изключени от пазара на труда;
31. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да подпомагат образованието и ученето през целия живот, насочено по-специално към по-възрастните жени по време на техния трудов живот и след това, и по-конкретно към тези от тях, които полагат грижи за други лица, и към жените, които са прекъснали своята кариера или се завръщат на работното си място, за да се гарантира, че те не изостават от все по-бързия преход към цифровизация;
32. отбелязва, че образованието по цифрови технологии, ИКТ и кодиране на ранна възраст е от особено значение за овластяване на момичетата, насърчавайки ги да се насочат към тази област и да превъзмогнат свързаните с пола стереотипи; подчертава, че увеличаването на представителството на жените в дисциплините от областта на НТИМ във висшето образование е от ключово значение за увеличаване на тяхното представителство в цифровия сектор;

33. призовава държавите членки да предприемат мерки във връзка с неравнопоставеността между половете в сектора на ИКТ, като създават повече стимули и структури за подкрепа за жените, например модели за подражание, програми за наставничество и планове за професионално развитие, за да засилят осезаемото присъствие на жените; поради това призовава държавите членки да адаптират образователните системи, където е необходимо, с оглед на насърчаването на преподаването и интереса в областта на НТИМ като цяло и по-специално сред жените студентки;
34. подчертава стойността на ИКТ за жените и момичетата, и по-конкретно онлайн курсовете на обучение, а също и за хората със специални потребности, като например лицата с увреждания, и за жителите в селските и отдалечените райони, както и възможностите за работа от разстояние, с оглед на подобряването на образованието сред тези групи и повишаването на шансовете им за финансова независимост;
35. отбелязва важната роля и огромния потенциал на образованието по изкуства и дизайн – формално, неформално и самостоятелно – както и на творческите индустрии и сектора на културата за овластяването на жените и момичетата и за насочването им към цифровия сектор; подчертава поради това значението на осъществяването на връзка между НТИМ и икономическите сектори, обхващащи образованието и изкуствата, като изкуството се добави към областта на НТИМ;
36. призовава Комисията да насърчава цифровите технологии като инструменти за намаляване на пречките за навлизане на пазара на труда в рамките на ученето през целия живот и да се определят целеви показатели на ЕС за публичните и частните инвестиции в умения като процент от БВП;
37. насърчава държавите членки и Комисията да популяризират, по-специално посредством информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, участието на жените в стопански сектори, които традиционно се считат за „мъжки“, както в случая на цифровизацията; подчертава необходимостта от организиране на кампании за повишаване на осведомеността, обучение и интегриране на принципа на равенство между половете за всички участници в политиката в областта на цифровизацията;
38. приветства европейския „Кодекс за най-добри практики за жените в ИКТ“ и призовава за неговото широко и активно прилагане; приветства създаването на общоевропейска „Широка коалиция за работни места в сферата на цифровите технологии“ и насърчава участващите дружества да поставят специален акцент върху назначаването на жени и равните възможности за професионално развитие;
39. призовава Комисията и държавите членки да прилагат програми, насочени към запознаване на родителите с използваните от техните деца ИКТ, като по този начин се повиши информираността на възрастните относно възможните срещи и отношенията, които могат да възникнат онлайн, и се намалят съществуващите разлики между поколенията по отношение на сектора на ИКТ;
40. подчертава значението на това да се повишат цифровите умения и цифровата грамотност, за да се улесни достъпът до дружествата от сектора на ИКТ за

жените, които по различни причини не разполагат с тези специфични умения; подчертава, че ако това не бъде направено, ще се създаде още по-неблагоприятно положение по отношение на достъпа на жените до този сектор; припомня, че Европейският социален фонд може да участва във финансирането на тези курсове за обучение;

41. подчертава значението на това да се включат кодирането, новите медии и технологиите в образователните програми на всички равнища и изтъква потенциала на цифровите умения за намаляване на пречките за навлизане на пазара на труда; посочва значението на постоянния диалог със социалните партньори с цел преодоляване на неравенството между половете в тази област;
42. настоятелно призовава Комисията, в обхвата на Стратегията за цифров единен пазар, и по-специално по отношение на позоваването на изграждането на приобщаващо електронно общество, да увеличи осезаемото присъствие на жените в областта на технологиите чрез осигуряване на професорски места за жените в сектора на ИКТ, като се създаде пилотен проект за европейски университет онлайн, насочен конкретно към ИКТ и техническото инженерство, и се въведе специална програма за стипендии за жените в областта на ИКТ и новите медии;
43. призовава Комисията и държавите членки, както и предприятията, да насърчават равенството между половете в ИКТ, като събират разделени по полов признак данни за използването на ИКТ, разработват цели, показатели и критерии за проследяване на напредъка по отношение на достъпа на жените до ИКТ и насърчават примерите за добри практики сред дружествата в сектора на ИКТ;
44. призовава Комисията и държавите членки да засилят подкрепата си за овластяване на жените в цифровия сектор и ИКТ в сътрудничеството за развитие и външните отношения на ЕС чрез насърчаване на образованието по цифровите технологии и осигуряване на възможност за предприемачество сред жените чрез различни инструменти, включително схеми за микрофинансиране и мрежи за подкрепа;

Инвестиране и финансиране на предприемачеството

45. призовава държавите членки и Комисията да предоставят средства, да подобрят достъпа до съществуващи средства и, ако е необходимо, да предоставят средства за жените предприемачи за създаване на нови предприятия в областта на ИКТ и стартиращи дружества в сферата на цифровите технологии, както и мрежи на жените за наставничество и партньорски обмен, като се насърчават иновациите и инвестициите в рамките на ЕС; насърчава държавите членки да предлагат подходяща финансова подкрепа и обучение на жените, които възнамеряват да градят кариера в областта на цифровизацията, за да насърчават предприемачеството сред жените в този сектор;
46. счита, че достъпът на жените до финансиране и финансови услуги изисква специално внимание, особено по отношение на целта на Стратегията за цифров единен пазар за създаването на подходящи условия за иновативна и конкурентоспособна среда на ИКТ, както и подобрения за възможности за финансиране на МСП и стартиращи дружества; отбелязва значението на достъпа

- на жените до микрофинансиране в рамките на тяхната предприемаческа дейност;
47. призовава Комисията във връзка с Програмата в областта на цифровите технологии да извърши цялостен мониторинг и оценка на прилагането на интегрирането на принципа на равенство между половете и основаното на този принцип бюджетиране в рамките на фондовете на ЕС, в съответствие с член 7 от Регламента за общоприложимите разпоредби (Регламент (ЕС) № 1303/2013 от 17 декември 2013 г.) относно европейските фондове, и призовава Комисията и държавите членки да гарантират участието на организациите на жените в комитетите за мониторинг на програмите за финансиране, за да се гарантира, че се изпълняват целевите действия, засилващи ролята на жените в сектора на ИКТ; припомня ангажимента на Комисията за бюджетиране, съобразено с принципа на равенство между половете;
  48. призовава Комисията да вземе предвид аспектите на пола при анализа и докладването относно партньорското участие във връзка с Програмата в областта на цифровите технологии;
  49. призовава Комисията в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка да изготви програми за подкрепа във връзка с инвестициите в ИКТ по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове, включително благоприятни условия за кредитиране и отпускане на заеми за дружества, организации на гражданското общество и стартиращи дружества в сектора на ИКТ, в които поне 40% от служителите са жени;
  50. призовава Комисията да подкрепя и насърчава предприемаческата култура сред жените в областта на цифровите технологии, да насърчи и да подкрепи финансово създаването на европейска платформа за организиране в мрежи и наставничество на жени, както и допълнително да засили ролята на жените в съществуващите програми; насърчава държавите членки, а също и дружествата, да създадат политики за многообразието, които излизат извън рамките на поставянето на акцент върху наемаването на жени, с цел насърчаване на устойчивото икономическо развитие и лидерство;
  51. подчертава ролята на социалните предприятия и на алтернативните бизнес модели, като например взаимоспомагателни дружества и кооперативи, за овластяването на жените при цифровото предприемачество и за увеличаването на представителството на жените в цифровите сектори; призовава Комисията и държавите членки да насърчават инициативите за социални предприятия, насочени към овластяване на жените и момичетата в областта на ИКТ;
  52. настоятелно призовава Комисията, държавите членки и всички заинтересовани страни да използват в по-голяма степен широката европейска коалиция за цифрови работни места, за да подкрепят мерките, насочени към подобряване на цифровите умения сред жените и момичетата, насърчаване на заетостта на жените в сектора на ИКТ и по-активно популяризиране на различните налични възможности за образование и професионално обучение;

Борба с насилието срещу жените в цифровизирания свят

53. призовава за идентифициране на предизвикателствата, породени от използването на ИКТ и интернет за извършване на престъпления, за отправяне на заплахи или извършване на актове на тормоз или насилие срещу жените въз основа на омразата към жените, хомофобията или трансфобията, както и всякакви други форми на дискриминация; настоятелно призовава лицата, определящи политиките, да разгледат тези въпроси по подходящ начин, като се вземат предвид специалните групи жени, които са уязвими въз основа на многобройни фактори, и да се осигури наличието на рамка, гарантираща, че правоприлагащите служби са в състояние ефективно да се справят с престъпления в областта на цифровите технологии, като се вземат предвид предизвикателствата, свързани с анонимността онлайн и потенциалния трансграничен характер на тези престъпления и злоупотреби; призовава държавите членки да отделят необходимите ресурси за правоприлагане, т.е. за прилагане на действащото законодателство срещу насилието, малтретирането, тормоза, преследването и изказванията, проповядващи омраза, в кибернетичното пространство;
54. призовава Комисията да изиска от държавите членки по-големи усилия при наказателното преследване на хомофобски или трансфобски престъпления, които се извършват онлайн, както и правилното прилагане на действащото законодателство на ЕС в тази област и на законодателството, отнасящо се до правата на жертвите;
55. призовава Комисията да предложи законодателство за преодоляване на сексизма и свързаните с пола стереотипи в образованието и медиите като част от преработената Директива относно равното третиране;
56. призовава Комисията да разработи кодекс за поведение за своите собствени комуникации и за комуникациите на агенциите на ЕС с цел насърчаване на овластяването на жените и борба със стереотипите и сексизма, както и недостатъчното представителство и погрешното представяне на жените;
57. призовава Комисията и държавите членки при изпълнението на бъдещото законодателство на ЕС за защита на данните да обмислят променените реалности по отношение на жените и момичетата в резултат на цифровизацията; подчертава, че администраторите, обработващи лични данни, могат да използват чувствителни данни само за ограничени цели и при никакви обстоятелства нямат правото да продължават да обменят такива данни;
58. призовава Комисията и държавите членки да предоставят необходимите ресурси, за да се гарантира спазването на правилата относно защитата на чувствителните данни, съдържащи се в онлайн комуникациите;
59. призовава Комисията да увеличи финансовата подкрепа за инфраструктурата за цифрови услуги за по-безопасен интернет, финансирана по Механизма за свързване на Европа, и призовава държавите членки да повишат финансирането на телефонните линии за жертвите на кибертормоз; подчертава, че е два пъти по-вероятно жертвите да са момичета, отколкото да са момчета;
60. призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки за защита на момичетата от рекламите в цифровата среда, които могат да доведат до

поведение, увреждащо тяхното физическо и психично здраве; призовава Комисията да обнови и разшири Програмата за по-безопасен интернет, като обърне особено внимание на въпроса, свързан с измерението на пола, като една от необходимите мерки за повишаване на безопасността на момичетата в цифровия свят;

61. призовава Комисията да стартира и подкрепя програмите за цифрова грамотност и обучение, както и кампаниите за повишаване на осведомеността, като по този начин ще повиши осведомеността относно потенциалните рискове на цифровия свят и как те могат да бъдат предотвратени сред съответните засегнати страни, като например ученици и студенти на всички образователни равнища, преподаватели и специалисти от сферата на образованието и правоприлагането; призовава Комисията да насърчава кампаниите срещу сексизма и свързаните с пола стереотипи в социалните и цифровите медии, както и да използва възможностите на цифровите медии за премахване на стереотипите;
62. приветства предложението на Комисията в нейната Стратегия за премахване на трафика на хора за периода след 2016 г. да бъдат включени разпоредби за предотвратяване, подкрепа на жертвите, безопасно връщане и повторно интегриране, както и за ролята на интернет; подчертава, че следва да се обърне внимание и на явлението тормоз и преследване в кибернетичното пространство;
63. призовава ЕС и държавите членки да предоставят достатъчно ресурси и финансиране за Европейския институт за равенство между половете, за да може той да проведе изследване и да събере данни за начина, по който цифровите услуги могат да бъдат използвани по-добре в услуга на жените и равенството между половете;
64. призовава институциите, агенциите и органите на ЕС, както и държавите членки и техните правоприлагащи органи, да си сътрудничат и действително да координират своите действия, за да противодействат на използването на ИКТ за извършване на престъпления, свързани с трафика на хора, тормоз и преследване в кибернетичното пространство, като се има предвид, че те често са трансгранични по своя характер и координацията на равнището на ЕС е от изключително значение за преследването на тези престъпления; призовава държавите членки да прегледат и евентуално да преразгледат своето наказателно право, за да гарантират ясното определяне и признаване на новите форми на цифрово насилие, както и да гарантират въвеждането на подходящи методи за наказателно преследване; призовава държавите членки да създадат портали за подаване на сигнали, така че гражданите да имат свое сигурно и поверително място онлайн, където да могат да подават сигнали за тормоз от страна на интернет потребители; призовава Стратегията на ЕС за киберсигурност и Центъра за борба с киберпрестъпността към Европол да обхванат тези въпроси; призовава Комисията да насърчава обучението и изграждането на капацитет сред полицейските и съдебните органи в подкрепа на жертвите във връзка с въпросите на цифровите технологии, както и психологическата подкрепа по време на съдебните производства, свързани с този въпрос;
65. призовава Комисията възможно най-скоро да подготви необходимите стъпки за

ратифициране от ЕС на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието срещу жени и домашното насилие, без това да накърнява отговорността на ЕС да разгледа всички необходими действия за прекратяване и предотвратяване на насилието срещу жени във всички държави членки, и призовава държавите членки да ратифицират Конвенцията от Истанбул, която е от ключово значение за премахването на насилието срещу жени, включително цифровите форми на насилие, тъй като въвежда хармонизирани правни определения и методи на наказателно преследване на престъпленията, които са улеснени от новите комуникационни технологии, като например трафика на хора и преследването;

66. призовава Комисията да представи във възможно най-кратък срок стратегия на ЕС за борба с основаното на пола насилие, която да включва законодателен инструмент и да предвижда действия срещу новите форми на насилие срещу жени и момичета, като кибертормоза, използването на унижителни образи онлайн, разпространението в социалните мрежи на лични снимки и видеоматериали без съгласието на участващите лица и т.н.;
67. призовава Комисията и държавите членки да следят по-внимателно склоняването по интернет от страна на терористични групи, които вербуват млади жени, като ги принуждават да сключват бракове или да проституират в трети държави;

o

o o

68. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.

27.1.2016

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ

на вниманието на комисията по правата на жените и равенството между половете

относно равенството между половете и предоставяне на възможности за заемане на ръководни длъжности на жените в ерата на цифровите технологии (2015/2007(INI))

Докладчик по становище: Юта Щайнрук

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по правата на жените и равенството между половете да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- като взе предвид „Европейски кодекс за най-добри практики за жените в сектора на ИКТ“ на Комисията от 2013 г.,
  - като взе предвид своя задълбочен анализ от 2012 г., озаглавен „Жените в сектора на ИКТ“,
  - като взе предвид своя задълбочен анализ от 2015 г., озаглавен „Овластяване на жените в интернет“,
- А. като има предвид, че едва 20 % от работещите в сектора на ИКТ общо 2,7 млн. души са жени; като има предвид, че жените са недостатъчно представени на всички равнища в сектора на ИКТ, особено що се отнася до длъжностите, на които се вземат решения;
- Б. като има предвид, че според прогнозите на Европейската комисия, ако на пазара на труда в сектора на цифровите технологии навлязат повече жени, това може да повиши БВП на ЕС с 9 милиарда евро годишно;
- В. припомня, че в проучването „Жените, работещи в сектора на ИКТ“ („Women active in the ICT sector“) се прогнозира, че в Европа ще има 900 000 незаети работни места в сектора на ИКТ, считано към 2020 г.; като има предвид, че секторът на ИКТ се разраства бързо, като създава около 120 000 нови работни места всяка година;

- Г. като има предвид, че жените и момичета са по-малко на брой сред тези, които избират образование в областта на ИКТ, а по-късно и сред работещите в тази област, което е резултат от – наред с други фактори – сложното взаимодействие на стереотипите, свързани с пола, което започва в ранните етапи на живота и образованието и продължава на етапа на професионалното развитие;
- Д. като има предвид, че факторите, които са сред причините за по-малкото на брой жени и момичетата, които избират образователни дисциплини в областта на ИКТ и работят в тази област, са многобройни и се различават в отделните държави членки, като зависят от това, доколко прогресивни са по-специално действията, насочени срещу стереотипите, свързани с пола, както и срещу разделението като цяло, както и относителната липса на жени, които да служат като модели за подражание в сектора на ИКТ, и ограниченото видимо присъствие на жени в сектора, особено на ръководни длъжности;
- Е. като има предвид, че за сектора на ИКТ е характерно както вертикално, така и хоризонтално разделение, което е дори по-силно изразено в сравнение с много други сектори, както и разминаване между образователната квалификация на жените и заеманите от тях длъжности в сектора на ИКТ; като има предвид, че по-голямата част (54 %) от заетите в сектора на ИКТ жени заемат ниско платени и изискващи по-ниска квалификация длъжности, а едва малка част от тях (8 %) заемат длъжности на висококвалифицирани софтуерни инженери; като има предвид, че жените са недостатъчно представени и на ръководните длъжности в този сектор, като едва 19,2 % от работещите в сектора на ИКТ са ръководени от жени спрямо 45,2 % от работещите извън сектора на ИКТ;
- Ж. като има предвид, че е доказано, че гъвкавата заетост може да помогне на жените да се утвърдят на пазара на труда;
1. призовава Комисията, държавите членки и социалните партньори да насърчават равенството между половете, особено в цифровата икономика, представителните органи и институциите за обучение, да насърчават баланса между половете на равнищата, на които се вземат решения, както и да следят отблизо промените и тенденциите; призовава държавите членки да предприемат по-нататъшни действия в областите, в които все още е необходимо да се постигне напредък, и да се обменят най-добри практики в рамките на отделните държави членки и между тях; призовава Комисията да актуализира текущите данни относно работещите в сектора на ИКТ жени и да направи оценка на икономическото въздействие на включването на повече жени в сектора;
  2. категорично подкрепя стремежа за увеличаване на дела на жените на ръководни длъжности в ЕС; отбелязва, че следва да бъдат разгледани законодателни инициативи за подобряване на баланса между половете, ако един от половете е структурно необлагодетелстван на дадено работно място и не му се предоставя възможност за самореализация; подчертава, че дружествата са по-успешни, ако е налице балансирано представителство на двата пола в техните екипи; подчертава, че задълженията за квоти трябва да отчитат различните мащаби на дружествата и разликите в положението в отделните държави членки;
  3. призовава държавите членки да предприемат мерки във връзка с неравното

представителство на половете в сектора на ИКТ, като изтъкнат стопанските ползи от наличието на баланс между половете и създават по-силни стимули както за предприятията, така и за жените, като например модели за подражание и планове за професионално развитие, за да засилят видимото присъствие на жените; приветства съществуващите инициативи на Комисията за укрепване на мрежовите структури и на програмите за наставничество, благоприятстващи наличието на приобщаваща цифрова среда; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да се сложи край на блокирането на Директивата относно участието на жените в управителните органи и да се положат усилия за постигането на споразумение с цел да се подобри балансът между половете сред директорите с неизпълнителни функции в дружества, допуснати до борсова търговия, както и да се разшири нейният обхват, за да включва всички директори; призовава държавите членки да въведат мерки за насърчаване на професионалното развитие на жените на всички ръководни равнища в рамките на дружествата чрез положителни мерки;

4. призовава – с оглед на всички мерки, които се предприемат в тази област – административната тежест за предприятията да се запази възможно най-малка; обръща внимание, че прекомерната бюрократична тежест може да застраши възприемането и да доведе до загуба или преместване на работни места; приветства приложимите, основаващи се на консенсус компромиси между социалните партньори в държавите членки със силни традиции за съвместно вземане на решения; разглежда съвместното вземане на решения като модел на най-добра практика за европейските икономики;
5. посочва, че цифровизацията оказва значително въздействие върху пазара на труда, като изменя динамиката на заетостта и създава нови възможности за заетост и по-гъвкави условия на труд, например работа от разстояние, което може да служи като ефективен инструмент за по-добро съвместяване на професионалните и домашните задължения както за жените, така и за мъжете;
6. насърчава държавите членки да адаптират своите образователни системи, където е необходимо, с оглед на насърчаването на преподаването на и интереса към предмети в областта на т. нар. НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика) като цяло и по-специално сред жените студентки; изтъква необходимостта от осигуряване на професорски места за жени в сектора на ИКТ, за да се създадат модели за подражание за момичетата и жените в тази област;
7. призовава държавите членки да създадат по-добри условия за работа на жените; подчертава в тази връзка целите от Барселона и значението на достъпа до качествени грижи за деца на достъпни цени по отношение на равнището на заетост при жените; подчертава, че равните възможности за мъжете и жените са в основата на политиката на равнопоставеност;
8. насърчава държавите членки да организират своите данъчни и социални системи по такъв начин, че да не създават пречки за вторите работещи членове на домакинството да работят или да работят повече, тъй като е налице тенденция жените да са вторите работещи лица в домакинството, а работните места в сектора на ИКТ са много силно представени в тази област;
9. призовава Комисията да гарантира, че използването на средства от ЕС за

подобряване на цифровата грамотност сред жените се следи отблизо, постоянно и непрекъснато, за да се предотвратят всякакви злоупотреби с тези средства и да се гарантира тяхното ефективно използване;

10. изисква да се установи редовен обмен на най-добри практики между всички имащи отношение заинтересовани страни, в това число социалните партньори, за да се обсъжда прилагането на аспекта за равенство между половете в Програмата за цифрови технологии; призовава Комисията да включи социално измерение, в това число за равенството между половете, както в Програмата в областта на цифровите технологии, така и в Стратегията за цифров единен пазар; призовава Комисията да предприеме действия по този въпрос в рамките на инициативата от работната си програма за 2016 г. „Ново начало за работещите родители“;
11. приветства „Европейския кодекс за най-добри практики за жените в ИКТ“ и призовава за неговото широкообхватно и по-ефективно прилагане; приветства създаването на общоевропейска „Широка коалиция за работни места в сферата на цифровите технологии“ и насърчава участващите дружества да поставят специален акцент върху назначаването и предоставянето на равни възможности за професионално развитие на жени; подчертава приноса, който тези инициативи могат да осъществят за намаляването на недостига на специалисти в множество държави членки;
12. призовава Комисията и държавите членки да анализират новите форми на заетост, особено за жените, в ерата на цифровите технологии, както и да предприемат мерки в полза на най-уязвимите групи; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да намерят начини да гарантират основните права на работниците и социалната закрила на служителите, за да се борят срещу несигурните условия на труд; подчертава, че трябва да се намерят нови форми на социална закрила, които да отразяват новите форми на труд, както и факта, че жените вече са се сблъскали с пропуски във връзка със социалната сигурност по отношение на новите форми на труд и че този техен опит трябва да бъде взет под внимание при намирането на подходящи решения;
13. признава потенциала на цифровизацията по отношение на предприемачеството и подчертава колко е важно да се осигурят необходимите структури за финансиране на предприятията в областта на ИКТ и на новосъздадените дружества в сферата на цифровите технологии, особено за подобряване на достъпа до финансиране за жените предприемачи;
14. посочва, че разликите в заплащането и професионалното развитие при жените и мъжете продължават да съществуват за жените, работещи в сектора на ИКТ; подчертава, че принципът на еднакво заплащане за еднаква работа на едно и също работно място с цел гарантиране на справедливи заплати е поставен под въпрос, макар че той е един от основните стълбове на социалната справедливост на пазара на труда и поради това следва да бъде защитаван като основен приоритет; припомня, че не трябва да се допуска възникването на неравенства в цифровата икономика, що се отнася до еднаквото заплащане и равните възможности за професионално развитие; подчертава, че повишеното участие на жените на пазара на труда и свързаните с това инвестиции в политики за социално приобщаване ще

спомогне за намаляването на разликата в заплащането за мъже и за жени; подчертава значението на колективното договаряне също така и в рамките на цифровата пазарна икономика за гарантирането на качеството и на сигурността на работните места в ерата на цифровизацията;

15. отбелязва, че независимо от промените, настъпили в обществото, структурите все още не са адаптирани в достатъчна степен и не предоставят възможност на жените да се възползват изцяло от тези промени;
16. посочва, че цифровизацията на пазара на труда променя естеството на труда и отношенията между работодател и служител, включително възможностите и гъвкавостта при организацията на работата; подчертава, че тези нови възможности изискват преосмисляне и определяне наново на понятия като месторабота и граници на работното време; подчертава, че трудовите права на служителите, гарантирани от трудовото законодателство на държавите членки, следва да бъдат гарантирани независимо от новите форми и организация на работа, породени от цифровизацията;
17. приветства многобройните възможности и по-голямата гъвкавост, които цифровата ера предлага на наетите и на самостоятелно заетите лица, включително възможностите за постигане на по-добро равновесие между професионалния и личния живот, по специално във връзка с положението на пазара на труда на родителите на малки деца и на лицата с увреждания; призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки във връзка с често срещаното в сектора на ИКТ положение с гъвкавата заетост и сигурността на работните места, но същевременно изтъква новите предизвикателства, свързани с тази тенденция, и призовава държавите членки да гарантират, че са налице подходящи разпоредби в областта на социалната сигурност; подкрепя „правото да излезеш от системата“ за работниците в периодите извън договореното работно време;
18. насочва вниманието към факта, че тенденцията към по-гъвкави трудови практики, стимулирана от цифровизацията, може да доведе и до несигурни форми на заетост; подчертава, че свързаните с работата проблеми с психичното здраве, като например изтощението, причинено от това да си постоянно на разположение, представляват сериозен риск; поради това се обявява за пълно спазване на предвиденото време за почивка на работниците и подчертава необходимостта да се спазват договореностите за работното време при трудовите договори с гъвкаво работно време, за да се запазят границите на работното време, определени от трудовото законодателство в отделните държави членки;
19. посочва, че търсенето на нови умения, особено в областта на ИКТ, налага да се предприемат мерки под формата на обучение, както и чрез продължаване на образованието, активни мерки на пазара на труда и учене през целия живот в интерес на насърчаването на цифровата грамотност и на преодоляването на съществуващото неравенство между половете с цел да се разшири кръгът от висококвалифицирани кандидати; подчертава необходимостта от повишаване на цифровите умения и грамотност с цел улесняване на достъпа до дружествата от сектора на ИКТ за жените, които по различни причини не разполагат с тези специфични умения; подчертава, че ако това не бъде направено, ще се създаде още по-неблагоприятно положение по отношение на достъпа на жените до този сектор;

припомня, че Европейският социален фонд може да участва във финансирането на тези курсове за обучение;

20. подчертава необходимостта от по-засилено използване на електронното обучение като начин за придобиване на квалификация и умения от страна на жени с ограничена подвижност;
21. подчертава значението на това да се придобиват умения в областта на ИКТ в ранна възраст и призовава държавите членки да гарантират, че момичетата са насърчавани да изучават ИКТ на всеки етап от своето образование; препоръчва цифрова грамотност да бъде прибавена към традиционния курс на обучение, когато това е необходимо; подчертава факта, че някои държави членки (Германия, Испания, Швеция) са предприели политики за насърчаване на положителен баланс между половете в професиите в областта на ИКТ в Европа и че тези политики са насочени предимно към насърчаване от ранна възраст на изучаването на свързаните с ИКТ учебни предмети и на планове за професионално развитие при момичетата и жените; подчертава значението на достъпното обучение в областта на ИКТ и призовава държавите членки да насърчават жените, независимо от тяхното икономическо положение, да развиват своите умения в областта на ИКТ посредством изцяло финансирани професионални практики и стажове;
22. счита, че вероятността да бъдат подценени електронните умения е по-голяма сред жените на възраст над 55 г. поради липсата на учене през целия живот, както и че цифровизацията представлява важна пречка за по-възрастните кандидати за работа с ограничени електронни умения; призовава Комисията и държавите членки да подкрепят ученето през целия живот, както и обучения и схеми, които са подготовка за по-добро приспособяване или потенциална промяна в хода на професионалното развитие в съответствие с нарастващото търсене на електронни умения в много различни сектори, като се обърне специално внимание на жените на възраст над 55 г. с цел те да бъдат защитени от изключване от пазара на труда;
23. призовава Комисията и държавите членки да предприемат подходящи мерки, за да бъдат привлечени значително по-голям брой жени към професионално развитие в цифровия сектор; подчертава значението на оправомощаването на жените и на пълноценното използване на техния потенциал и талант, за да бъдат запълнени свободните работни места и да бъде осигурено участието на жените в сектора на ИКТ с цел да се даде тласък на европейската икономика и да се предоставят повече възможности за заетост на жените; подчертава значението на това да се включат кодирането, новите медии и технологиите в образователните програми на всички равнища и изтъква потенциала на цифровите умения за намаляване на пречките за навлизане на пазара на труда; посочва значението на постоянния диалог със социалните партньори с цел преодоляване на неравенството между половете в тази област.

**РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА
КОМИСИЯ**

Дата на приемане	25.1.2016
Резултат от окончателното гласуване	+: 35 -: 8 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Laura Agea, Guillaume Balas, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Thomas Händel, Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Maria Arena, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Miapetra Kumpula-Natri, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Evelyn Regner, Michaela Šojdrová
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъствали на окончателното гласуване	Eleonora Evi, Czesław Hoc, Anneli Jäätteenmäki

**РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ
ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ**

Дата на приемане	18.2.2016
Резултат от окончателното гласуване	+: 24 -: 6 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Daniela Aiuto, Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Biljana Borzan, Rosa Estaràs Ferragut, Arne Gericke, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Dubravka Šuica, Marc Tarabella, Monika Vana
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъстващи на окончателното гласуване	Mike Hookem

**ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ
ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ**

24	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip, Angelika Niebler, Dubravka Šuica
S&D	Maria Arena, Biljana Borzan, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Maria Noichl, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Monika Vana

6	-
ECR	Arne Gericke, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
EFDD	Mike Hookem
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

1	0
PPE	Michaela Šojdrová

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“